

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland
Kort geding 3 april 2025 om 13:30 uur
Zaaknummer: C/16/590766

PLEITNOTA

Inzake:

Stichting Civitas Christiana;
De heer H. Bos;
gedaagden,

advocaten: mr. R.P.E. Halfens, mr. R.R. Surquin

contra:

Stichting Rutgers;
eiseres,

advocaat: mr. L. Broers

In reactie op de dagvaarding wensen gedaagden het navolgende op te merken.

INLEIDING

1. Seksuele voorlichting is geen wiskunde met harde uitkomsten. Mensen kunnen hier anders over denken en mogen hier in een democratische rechtsstaat een andere mening over hebben en die openbaren.
2. Het staat Rutgers vrij om een lespakket over seksuele voorlichting op te stellen. Het staat Gezin in Gevaar vrij om daar haar mening over te geven. Het is hierna aan de scholen om, in overleg met ouders, te bepalen op welke wijze de seksuele voorlichting binnen de betreffende school wordt gepresenteerd. Dit is een gangbaar proces in een democratische rechtsstaat.

3. Het openbaren van een mening is toegestaan, tenzij deze -gelet op alle feiten en omstandigheden- onrechtmatig is. Dit is waar het vandaag over gaat in dit kort geding.
4. Rutgers stelt in haar dagvaarding dat Gezin in Gevaar beschuldigingen aan het adres van Rutgers uit, die *'aantoonbaar onjuist en/of door onvolledigheid misleidend'* zijn en stelt dat hierdoor scholen onder druk worden gezet *'om de educatieve lessen over relationele en seksuele voorlichting te stoppen'* alsmede dat dit alles *'afbreuk doet aan haar zorgvuldig opgebouwde goede reputatie als kennis- en expertisecentrum over seksuele gezondheid en seksualiteit.'*
5. Gezin in Gevaar erkent dat zij een campagne voert tegen het lesmateriaal met betrekking tot de seksuele voorlichting, zoals aangeboden door Rutgers. Zij is van mening dat dit lesmateriaal op seksueel gebied voor de basisschool te vergaand is. Zeker voor jonge kinderen aan wie het ook wordt aangeboden. Dat is weliswaar haar mening, maar deze mening is wel volledig gebaseerd op de inhoud van het lesmateriaal van Rutgers. Deze mening wordt bovendien gedeeld door een groot aantal anderen.
6. Gezin in Gevaar betwist dat haar uitingen aantoonbaar onjuist en/of door onvolledigheid misleidend zijn. Zij kan al haar stellingen over Rutgers met feiten onderbouwen. Los daarvan gaat het om haar mening en beroept zij zich voor deze mening op de vrijheid van godsdienst, die zij op grond van de vrijheid van meningsuiting mag openbaren. Temeer omdat Gezin in Gevaar altijd zeer duidelijk is over haar christelijke achtergrond, zodat mensen weten dat ze haar standpunt in dat kader moeten interpreteren. Onder de artikelen op www.geziningevaar.nl en in het Zwartboek staat:

Een principieel, niet een persoonlijk standpunt

Dit artikel heeft als doel het verdedigen van het huwelijk, het gezin en de moraal volgens de katholieke leer. Op geen enkele manier is het onze bedoeling personen te belasteren. Wij oefenen simpelweg onze vrijheid uit als kinderen van God (Rom. 8:21), zodat "iedere tong zou belijden tot glorie van God de Vader, dat Jezus Christus de Heer is." (Fil. 2:11).

SPOEDPEISENDHEID & COMPLEXITEIT

7. Rutgers heeft er voor gekozen om haar vorderingen in te stellen via een spoed kort geding. Daarvoor dient sprake te zijn van een zeer spoedeisend belang. Gezin in Gevaar betwist dat hiervan (voldoende) sprake is. De week van de Lentekriebels is deze week en is dus bijna voorbij. De volgende editie is pas over een jaar. Bovendien speelt de discussie al jaren en had Rutgers al veel eerder een reguliere bodemprocedure kunnen en moeten aanspannen als zij dat had gewenst.

8. Temeer omdat de feiten in deze procedure omvangrijk en complex zijn. Hierdoor is het voor Gezin in Gevaar lastig om zich goed te kunnen verdedigen en voor de rechtbank om een goed oordeel te kunnen geven. En dat is zeker in deze procedure van groot belang, omdat de vorderingen van Rutgers heel vergaand zijn en kort samengevat neerkomen op het 'monddood maken' van Gezin in Gevaar.
9. Het is daarom voor Gezin in Gevaar van belang om haar standpunten goed voor te kunnen bereiden en uitgebreid aan de rechtbank te kunnen presenteren. Dat is lastig in een spoed kort geding. Zoals gezegd baseert Gezin in Gevaar zich bij al haar standpunten op feiten, maar ze vraagt zich wel af of ze dat in dit spoed kort geding voldoende naar voren kan brengen.

TRIAL BY MEDIA

10. Bovendien voert Rutgers al een 'trial by media' tegen Gezin in Gevaar. De sommaties en concept dagvaardingen staan bijna eerder in de media dan dat Gezin in Gevaar deze zelf heeft ontvangen (**productie D**). En ook nadien wordt het standpunt van Rutgers veelvuldig in de media naar voren gebracht. Opmerkelijk is ook dat Rutgers op haar website schrijft dat het doel van de dagvaarding is om "*leraren en scholen [te] ondersteunen die tegenwind ervaren vanuit ouders*".¹ Het uitbrengen van een dagvaarding biedt naar mening van Gezin in gevaar geen ondersteuning, maar zorgt alleen maar voor meer aandacht.
11. Het is zoals gezegd de afgelopen dagen een zeer hot item met tientallen nieuwsberichten in de landelijke media. Zo kopt AD.nl² op 31 maart j.l. '*Kind naar huis en leerkracht bedreigd: helpt scholen krijgt gedoe vanwege seksuele voorlichting*'. Hierdoor lijkt het alsof bedreigingen op de helft van de scholen speelt. Terwijl uit het artikel zelf blijkt dat dit slechts sporadisch is: '*Ook werden leerkrachten of directieleden in een enkele situatie bedreigd.*'
12. Gezin in Gevaar kiest hier bewust voor een artikel van AD.nl, omdat AD.nl de spreekbuis is, of in ieder geval lijkt, van Rutgers en andere pro lentekriebel organisaties.
13. Op 24 maart jl. om 22:08 uur ontvingen cliënten de sommatie van Rutgers. Reeds die nacht om 3:00 uur zette AD.nl hierover al een artikel online. Gelet op dit zeer korte tijdsverloop is het aannemelijk dat AD.nl al voor de sommatie aan cliënten door Rutgers op de hoogte was gesteld. Dit zelfde deed zich voor in het kort geding dat door schrijver Pim Lammers is aangespannen. Hier zit slechts 12 minuten tussen de

¹ <https://rutgers.nl/nieuws/rutgers-dagvaardt-extreem-conservatieve-stichting-civitas-christiana-wegens-leugens-en-laster/>

² www.ad.nl/binnenland/kind-naar-huis-en-leerkracht-bedreigd-helpt-scholen-krijgt-gedoe-vanwege-seksuele-voorlichting~afe114bfd/

ontvangst van de sommatie door Gezin in Gevaar en publicatie hierover door AD.nl **productie D**.

14. In dat kader lijkt het er ook op dat Rutgers deze procedure niet alleen in de rechtbank, maar ook in de media voert. AD.nl publiceert (vrijwel dagelijks) artikelen over het proces, waarin vervolgens voornamelijk aandacht is voor de standpunten van Rutgers en Gezin in Gevaar wordt weggezet als extreem-conservatief.

FEITEN / BESPREKING DAGVAARDING

15. In punt 3 van de dagvaarding benoemt Rutgers diverse uitingen die Gezin in Gevaar in haar campagne gebruikt, zoals: de seksualisering van schoolkinderen, het normaliseren van bloot, het vroegtijdig seksuele handelingen bij minderjarigen te normaliseren en aan te moedigen, waaronder masturbatie op zeer jonge leeftijd en het kijken van pornografie te stimuleren.
16. Rutgers betitelt deze uitingen als lasterlijke beschuldigingen. Voor Gezin in Gevaar zijn het meningen, die bovendien volledig zijn gebaseerd op feiten. Feiten die door Gezin in Gevaar zijn uitgewerkt in **productie A**.
17. Gezin in Gevaar is het dan ook niet eens met het standpunt van Rutgers, dat zij ten onrechte het lesmateriaal van Rutgers over seksuele voorlichting in de context van 'seks' en 'lust' plaatst³. Dat het over seks gaat, valt niet te betwisten, het gaat immers letterlijk over 'seksuele voorlichting'. Gezin in Gevaar is daarbij van mening dat de inhoud van het materiaal teveel is gericht op 'lust' en op een in hun ogen (veel) te jonge doelgroep en dat mag zij vinden.
18. De toevoeging aan het einde van punt 6 van de dagvaarding, dat dit de 'eigen (..) perverse invulling van Gezin in Gevaar is' wordt overigens door cliënten als onnodig grievend ervaren. Het is immers haar eigen vrije mening, gebaseerd op haar godsdienst.
19. Volgens Rutgers is het van belang om kinderen vanaf jonge leeftijd seksuele voorlichting te geven. Bij haar "10 redenen voor seksuele voorlichting", zegt Rutgers onder andere: '*De seksuele ontwikkeling begint al bij de geboorte. Een kind is dus vanaf de geboorte een seksueel wezen dat seksualiteit op zijn of haar eigen manier beleeft (..)*'.⁴ Gezin in Gevaar is daarentegen van mening dat kinderen hier helemaal geen behoefte aan hebben en hiertegen tot een bepaalde leeftijd beschermd zouden moeten worden. Zeker zolang ze hier zelf helemaal niet om vragen.

³ Zie punt 6 dagvaarding.

⁴ [rutgers.nl/wp-content/uploads/2021/07/2020_Tips_seksualiteit_praten_voor_ouders_def.pdf](https://www.rutgers.nl/wp-content/uploads/2021/07/2020_Tips_seksualiteit_praten_voor_ouders_def.pdf)

20. Rutgers presenteert haar lesmateriaal in de dagvaarding als 'wetenschappelijk'. Echter, zoals hiervoor al aangehaald: Seksuele voorlichting is geen wiskunde met vaste waarden en vaste uitkomsten. Seksuele voorlichting is gebaseerd op een mening/visie en (leeftijdsgerichte) behoefte. Deze mening/visie en ook behoefte kan verschillen en is ook afhankelijk van de tijdsgeest. Zo zijn er naast Rutgers meerdere instanties die lesmateriaal over seksuele voorlichting exploiteren en die er dus een andere mening/visie op nahouden.
21. Rutgers presenteert haar lesmateriaal in de dagvaarding ook min of meer als noodzakelijk. Echter, zoals gezegd is Rutgers helemaal niet de enige aanbieder van lesmateriaal voor seksuele voorlichting en ook niet de enige die is goedgekeurd door het RIVM. Gezin in Gevaar voert ook geen campagne tegen seksuele voorlichting in het algemeen. Zij voert campagne tegen de Rutgers' ideeën en de wijze waarop die terugkomen in het lesmateriaal. Het is deze invulling en de jonge kinderen waarin dit wordt aangeboden die Gezin in Gevaar tegen de borst stuit. Hier geeft zij haar kritische visie/mening op.
22. Gezin in gevaar geeft een concreet voorbeeld. Rutgers stelt in punt 24 van de dagvaarding: *'Op geen enkele wijze adviseert Rutgers aan scholen (of aan kinderen) om kinderen aan te moedigen over te gaan tot (groeps)zelfbevrediging, laat staan het kijken van pornografie.'* Maar, als dan wordt gekeken naar productie 9S van de dagvaarding (Lesmateriaal Kriebels in je Buik, Groep 8, J eigen lichaam), dan gaat dit overduidelijk grotendeels over zelfbevrediging. Er wordt niet voor niets een 30 minuten durende aflevering van De Dokter Corrie Show⁵ gepresenteerd, waarin zelfbevrediging wordt gepromoot en zelfs actief wordt voorgedaan.
23. Dit heeft volgens Rutgers waarschijnlijk een educatief karakter, maar dit gaat Gezin in Gevaar veel te ver. Zeker voor basisschoolkinderen aan wie dit wordt aangeboden. Rutgers mag dit in haar lesmateriaal opnemen, maar het staat Gezin in Gevaar vrij hierop haar visie/mening kritiek op leveren.
24. Het laten zien van de Corrie show staat overigens ook haaks op hetgeen Rutgers in punt 26 van de dagvaarding stelt: *'Hierin is sporadisch bloot te zien; echter nooit in een seksuele context. Altijd educatief. Seksuele handelingen worden nergens in het lespakket besproken.'*
25. Dit voorbeeld sluit daarentegen wel volledig aan bij enkele stellingen van Gezin in Gevaar over het lesmateriaal van Rutgers, die door Rutgers in punt 3 van haar dagvaarding lasterlijk worden genoemd, het gaat dan om: *'Vroegtijdig seksuele handelingen bij minderjarigen normaliseren en aan te moedigen, waaronder masturbatie op zeer jonge leeftijd.'* en *"bloot te normaliseren."*

⁵ www.zapp.nl/programmas/de-dokter-corrie-show/gemist/VPWON_1233923

26. Van laster is hier dus geen sprake. Deze mening van Gezin in Gevaar, is gebaseerd op het feitenmateriaal, meer concreet: het lesmateriaal van Rutgers.
27. Wellicht dat Rutgers de (beelden van de) aflevering van Dokter Corry en daarmee de feiten anders interpreteert dan Gezin in Gevaar. Echter, dat maakt de interpretatie van Gezin in Gevaar en de mening die zij daaraan geeft nog niet onjuist of onrechtmatig of tot een laster(campagne). Rutgers verwijst ter onderbouwing van dit laatste stelling⁶ naar een viral video van Forum voor Democratie. Waarschijnlijk met als doel om sfeer te creëren, want juridisch is het totaal niet relevant, nu Gezin in Gevaar hierin geen rol speelt en FvD helemaal geen onderdeel uitmaakt van deze procedure.
28. Zowel Gezin in Gevaar als Rutgers proberen de publieke opinie te beïnvloeden. Rutgers vanuit een progressieve visie. Gezin in Gevaar vanuit een meer conservatieve visie. Rutgers promoot haar lesmateriaal voor de week van de lentekriebels. Gezin in Gevaar voert hier campagne tegen, onder andere met een petitie, zoals door Rutgers aangehaald op pagina 13 van de dagvaarding, die overigens inmiddels al door ruim 43.000 mensen is getekend. Gezin in Gevaar is dus bij lange na niet de enige in die zeer kritisch is over het lesmateriaal van Rutgers en spreekt mede namens vele bezorgde ouders.
29. De 10 beschuldigingen van Gezin in Gevaar aan het adres van Rutgers, zoals door Rutgers gewraakt in punt 42 van de dagvaarding, zijn wederom geen laster of desinformatie en worden door Gezin in Gevaar volledig feitelijk onderbouwd in **productie B**.
30. En ja, Over de interpretatie van deze feiten (of het lesmateriaal) verschillen partijen van mening. Zoveel is wel duidelijk. Dat verschil van mening en het uiten van die mening is echter toegestaan in een democratische samenleving.
31. Rutgers ziet alles als noodzakelijke seksuele voorlichting (progressief). Gezin in Gevaar vindt de seksuele voorlichting, zoals voorgestaan door Rutgers, veel te ver gaan en koppelen hier hun 10 eigen conclusies aan (conservatief). Dat is niet onrechtmatig.
32. In punt 45 van haar dagvaarding stelt Rutgers vervolgens dat Gezin in Gevaar desinformatie verspreidt, want: *'Gezin in Gevaar haalt daarnaast de boekenlijst van Rutgers aan en stelt ten onrechte dat de boeken op deze lijst tijdens de Week van de Lentekriebels worden behandeld. Deze boekenlijst bevat suggesties van Rutgers aan ouders en leerkrachten. De boekenlijst maakt geen onderdeel uit van het lesmateriaal van Rutgers (..).'*

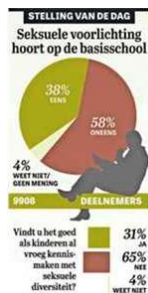
⁶ Punt 38/39 dagvaarding

33. Deze stelling van Rutgers is pertinent onjuist. In het Zwartboek wordt op verschillende plaatsten juist een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen het lesmateriaal en de boekenlijst.⁷ Die worden naast elkaar genoemd, afzonderlijk en niet in één adem. Gezin in Gevaar stelt enkel dat Rutgers deze boeken promoot, hetgeen zij ook doet, zo getuige de boekenlijst die zij zelf opstelt. Van desinformatie is geen sprake.
34. De stellingen van Rutgers in punt 46 van de dagvaarding dat Gezin in Gevaar in het zwartboek een folder '*misleidend en onvolledig citeert*' en '*feiten volledig uit de context haalt*' wordt door Gezin in Gevaar feitelijk weersproken in **productie C**. Daaruit volgt ook dat juist sommige citaten die Rutgers in punt 46 zelf aanhaalt, feitelijk onjuist zijn.
35. Overigens ontkent Gezin in Gevaar niet dat zij gebruik maakt van 'highlighten' door bepaalde onderdelen juist extra te benadrukken, om zo meer aandacht te krijgen. Dat is volgens rechtspraak van het EHRM juridisch ook toegestaan⁸.
36. In de dagvaarding is ook Hugo Bos persoonlijk betrokken. Bos is bestuurslid, directeur en woordvoerder van Gezin in Gevaar. Het is van belang te realiseren dat hij geen persoonlijke campagne voert, zoals Rutgers in punt 47 van de dagvaarding stelt, maar enkel de campagne van Gezin in Gevaar ondersteunt onder andere via X.
37. In punt 49 van de dagvaarding, haalt Rutgers enkele posts van Bos op X aan. In **productie E** geeft Hugo Bos een toelichting op deze posts. Veelal is het een verwijzing naar posts van Gezin in gevaar. In ieder geval zijn alle postst gebaseerd op zijn vrijheid van godsdienst en meningsuiting.
38. In punt 50 van de dagvaarding constateert Rutgers een tendens in de maatschappij waardoor de roep om seksuele voorlichting op scholen en toepassing van lentekriebels onder druk komt te staan. Rutgers schrijft dit toe aan desinformatie van onder andere Gezin in Gevaar.
39. Gezin in Gevaar verspreidt echter geen desinformatie en dat blijkt ook nergens uit. Alle informatie die zij publiceert heeft voldoende feitelijke grondslag en valt onder de bescherming van de vrijheid van godsdienst en meningsuiting. Gezin in Gevaar is ook niet tegen seksuele voorlichting in het algemeen, maar tegen het expliciete lesmateriaal van Rutgers en de jonge basisschool jeugd waaraan dit ter beschikking wordt gesteld in het bijzonder. En dat idee mag zij publiceren.

⁷ Zwartboek p. 5, 14, 17, 58.

⁸ EHRM 7 december 1976, CASE OF HANDYSIDE v. THE UNITED KINGDOM, par. 49. Ook die ideeën en informatie worden beschermd die aan de staat of een bepaald deel van de bevolking aanstoot geven, choqueren of verontrusten ('that offend, shock or disturb the State or any sector of the population') en EHRM 28 augustus 2018, nr. 10692/09 (Savva Terentyev tegen Rusland), rov. 68.

40. Kennelijk slaagt Rutgers er zelf onvoldoende meer in om de achterban van de inhoud van hun lesmateriaal te overtuigen. Volgens Gezin in Gevaar komt dit, omdat ze enerzijds voor een grote groep mensen veel te progressief zijn en anderzijds ook nog eens te weinig transparant zijn over de inhoud van hun lesmateriaal.
41. Relevant in dit verband is dat Rutgers op basis van eigen (en daarmee niet onafhankelijk) onderzoek stelt⁹ dat zij 9 op de 10 ouders vertegenwoordigt en dus hun goedkeuring heeft en Gezin in gevaar een minderheid van 2%, volgt uit een peiling van telegraaf.nl van maart 2024¹⁰ toch een heel ander beeld: Slechts 29% van de ondervraagden vindt de week van de Lentekriebels belangrijk. En 64% vindt de week van de lentekriebels onbelangrijk.
42. In 2023¹¹ bedroeg dit nog 38% belangrijk tegenover 58% onbelangrijk.

43. Dit is overigens niet alleen de mening van Gezin in Gevaar. Er zijn veel meer organisaties en mensen die zich druk maken over de inhoud van het lesmateriaal van Rutgers en de jonge kinderen die zij hieraan bloot wil stellen. Dat blijkt niet alleen uit de eerder aangehaalde petitie, maar ook uit de dagvaarding van Rutgers, de vele mailberichten van bezorgde ouders (**productie M**) en de vele aandacht die het onderwerp momenteel in de media krijgt.
44. Ook de huidige regering vindt dat seksuele voorlichting meer neutraal en leeftijdsadequaat moet zijn. Zo staat in het regeerprogramma van 13 september 2024¹²:

"Daarnaast zetten we in op neutrale en leeftijdsadequate doelen in zowel het basis- als voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld waar het gaat om relationele en seksuele vorming."

45. Gezin in gevaar levert dus een belangrijke bijdrage in een publiek debat.

⁹ punt 51 dagvaarding

¹⁰ www.telegraaf.nl/watuzegt/979445004/uitslag-stelling-begin-ermee-in-de-brugklas

¹¹ www.telegraaf.nl/watuzegt/1304259933/uitslag-stelling-voorlichting-nu-te-vroeg

¹² open.overheid.nl/documenten/ronl-f525d4046079b0beabc6f897f79045ccf2246e08/pdf

JURIDISCH

46. Rutgers stelt in punt 54 van de dagvaarding dat *'het structureel en aanhoudend verspreiden van de in deze dagvaarding uitgelichte onwaarheden en ongefundeerde beschuldigingen over pedofilie en het seksualiseren van kinderen, de eer en goede naam van Rutgers schaadt en dat dit onrechtmatig is jegens Rutgers.'*
47. Gezin in Gevaar betwist dat zij zich schuldig maakt aan het verspreiden van onwaarheden. Al haar uitingen zijn op haar geloofsovertuiging gebaseerde meningen, maar deze zijn wel altijd gebaseerd op voldoende feitelijke grondslag. Deze uitingen zijn niet onrechtmatig.
48. Rutgers maakt vervolgens een belangenafweging: de vrijheid van geloofsovertuiging en vrijheid van meningsuiting vs. Recht op eerbiediging van de eer en goede naam van Rutgers.
49. Rutgers stelt in dit verband dat het recht op eerbiediging van de eer en goede naam ook aan een rechtspersoon toekomen, maar vergeet te melden dat deze beperkter is en dat voor publieke (rechts)personen wel andere maatstaven gelden, dan onbekende (rechts)personen. Bescherming van de reputatie van een rechtspersoon valt pas onder artikel 8 EVRM wanneer de aantasting van de reputatie dusdanig (ernstig) van aard is, dat daardoor een belemmering ontstaat van het genot op het recht op respect voor het privéleven.¹³ Naar mening van Gezin in Gevaar is daarvan hier geen sprake. Hoge bomen vangen veel windt, publieke rechtspersonen moeten meer accepteren, dan niet publieke rechtspersonen. Rutgers zoekt veelvuldig zelf de media op om haar mening/visie te geven, ook over Gezin in Gevaar. Dan zal zij ook moeten accepteren dat Gezin in Gevaar dit doet.

Zwartboek

50. Belangrijk onderdeel van deze procedure vormt het Zwartboek. Dit boek is door Rutgers uitgebreid besproken in productie 13A van de dagvaarding, waarbij wordt getracht voor het voetlicht te brengen dat de beschuldigingen onjuist zijn. Gezin in gevaar betwist dat onjuistheden worden verspreid en verwijst voor een feitelijke onderbouwing van haar betwisting naar **productie F**, waarin zij op gelijke wijze het Zwartboek verdedigt.

Citaten / uitingen

51. Dan concentreert de dagvaarding zich vervolgens op een aantal uitingen (i t/m viii). Voor zover Gezin in gevaar die uitingen heeft gedaan, verdedigt zij die als volgt.

¹³ EHRM 28 april 2009, zaaknr. 39311/05 (*Karakó/Hongarije*) en EHRM 7 februari 2012, nr. 39954/08 (*Axel Springer*) en Rechtbank Midden-Nederland 30-01-2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:463

(i) "Rutgers bepaalt in Nederland de invulling van RSV op basisscholen"

52. Gezin in Gevaar is niet bekend met het citaat 'Rutgers bepaalt in Nederland de invulling van RSV op basisscholen'. Zij kan nergens terugvinden dat dit citaat van haar afkomstig zou zijn en in de dagvaarding wordt dit ook niet duidelijk gemaakt.
53. Het is Gezin in Gevaar bekend dat er meerdere methoden voor relationele- en seksuele voorlichting bestaan. Maar Rutgers heeft een dubbelrol doordat ze zowel 'onafhankelijk' kenniscentrum is, en in die hoedanigheid de overheid adviseert, als ook aanbieder is van een van de methodes voor relationele- en seksuele voorlichting, namelijk 'Kriebels in de buik'. Die dubbelrol en de tientallen miljoenen Euro's subsidie die Rutgers krijgt maken Rutgers tot een dominantie speler.

(ii) "Rutgers dringt een boekenlijst aan kinderen op"

54. Gezin in Gevaar begrijpt het probleem van dit citaat niet. Rutgers verspreidt boekenlijsten en promoot boeken. Rutgers stelt vervolgens weliswaar '*het ligt geheel binnen de autonomie van ouders, opvoeders en leerkrachten om de boeken die op de lijst staan met hun kind of leerlingen te lezen als zij hier aanleiding voor zien*' maar, de vraag is of die autonomie ook wordt gevoeld door de leerkracht, die onder het gezag van de school met een opgelegde methode / boekenlijst werkt.
55. Onder het kopje van deze uiting stelt Rutgers¹⁴ nog dat '*Nergens [...] in deze boeken [wordt] aangespoord om seksuele handelingen zelf te verrichten*'. Dit wordt door Gezin in Gevaar betwist. Er staan zowel in 'Seks en zo' als in 'Het Puber boek' meerdere passages waarin masturbatie wordt gepromoot, zoals door Gezin in Gevaar uitgewerkt in **productie G**. Dat Rutgers een expliciete behandeling van dit onderwerp niet afwijst, blijkt ook wel uit de eerder aangehaalde aflevering van Dokter Corrie over zelfbevrediging, die onderdeel uitmaakt van het lesmateriaal van Rutgers.
56. En, de gekozen bewoording dat de boekenlijst wordt "opgedrongen" van Gezin in Gevaar zijn wellicht een uitvergroting, maar dat is zoals eerder aangehaald, in het licht van EHRM-rechtspraak toegestaan. Zeker gelet op de forse invloed van Rutgers met betrekking tot het bepalen van de visie op seksuele voorlichting en het feit dat Rutgers door de overheid wordt gefinancierd. Zij behoort dan meer te dulden dan een "gewoon" persoon.

(iii) "Rutgers houdt haar lespakket geheim"

¹⁴ Punt 65 dagvaarding.

57. Gezin in Gevaar begrijpt het probleem van dit citaat niet. Rutgers stelt van alles openbaar te maken, maar noemt daarbij niet het lesmateriaal. Rutgers erkent zelf dat het lespakket 'geheim' is. Volgens haar om het auteursrecht te beschermen.
58. Auteursrecht wordt echter (vrijwel) nooit beschermd door iets geheim te houden. Dan zouden schrijvers geen boek meer verkopen. Bovendien is het lespakket ook voor kritische organisaties of bezorgde ouders helemaal niet tegen betaling te ontvangen of zelfs maar in te zien. Enkel scholen kunnen via hun BRIN-nummer het pakket bestellen. Rutgers houdt haar lespakket dus weldegelijk geheim voor iedereen behalve scholen.
59. Gezin in Gevaar betwist overigens dat het lespakket niet door de overheid zou zijn gefinancierd. Voor zover Gezin in Gevaar bekend, wordt Rutgers volgens haar jaarrekening 2023 voor 88% gefinancierd door de overheid. Daarbij biedt Rutgers, voor zover Gezin in Gevaar bekend, haar lespakket aan voor een veel lager tarief dan haar concurrenten. Ook over de financiering van haar lespakket is Rutgers derhalve niet transparant.

(iv) *"Rutgers heeft een verleden van pedofiel activisme"*

60. Gezin in Gevaar kan deze uitlating deugdelijk onderbouwen. Bij deze uitlating heeft Gezin in Gevaar zich allereerst gebaseerd op de petitie uit 1979 die door Rutgers is ondertekend (**productie H**). Rutgers stelt, dat deze petitie ziet op het opheffen van strafbaarstelling van seks tussen leeftijdsgenoten (punt 71) en dat er dus niets aan de hand is. Maar dat staat niet in de petitie.
61. De petitie pleit ervoor om iedere strafbaarstelling van seks met minderjarige op te heffen. Helemaal nergens staat dat hier (enkel) wordt bedoeld seks tussen leeftijdsgenoten onderling. Als de makers van de petitie (*die nota bene hooggeleerd zijn*) dit voor ogen hebben gehad, dan hadden zij een eenvoudig voorbehoud kunnen maken in de petitie door te vermelden dat alleen seks tussen leeftijdsgenoten wordt uitgezonderd van de strafbaarstelling óf zij hadden dit meer in het kader van het Jeugdstrafrecht kunnen plaatsen, maar ook dat is niet gedaan. De petitie gaat echt over het volwassenenstrafrecht en dus ook over seks tussen een volwassene en een minderjarige.
62. Het is verder onjuist dat de petitie pedofilie nadrukkelijk afkeurt, zoals Rutgers stelt (punt 71 dagvaarding). Dit staat nergens impliciet in de petitie, laat staan nadrukkelijk.
63. Niet voor niets reageert de Sectie Kinder- en Jeugdpsychiatrie van de Nederlandse Vereniging voor psychiatrie zeer fel op de petitie. Gezin in Gevaar wijst op het volgende citaat uit deze reactie:

In de begeleidingsbrief van de petitie wordt terecht gesteld, dat bij de vraag of de bestaande wetgeving gehandhaafd of gewijzigd moet worden, het belang van het kind voorop gesteld dient te worden. Deze stelling kunnen wij geheel onderschrijven, maar wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken, dat de petitie zelf is opgesteld meer vanuit het belang van de pedofiel, dan vanuit dat van het kind, ongeacht of het kind zulke contacten initieert, wenst, slechts gedooft of gedwongen ondergaat.

64. Door de opstellers van de petitie werd deze kritiek ten opzichte van pedofilie in een nadere reactie resoluut van de hand gewezen. Daarmee is duidelijk dat van afkeuren van pedofilie door de opstellers absoluut geen sprake was. Als **productie I** worden de beide reacties overgelegd. Gezin in Gevaar meent dat alleen dit al voldoende onderbouwing en rechtvaardiging oplevert voor de gewraakte uiting.
65. Daarnaast heeft Rutgers in 1987 nog een petitie ondertekend, namelijk de COC-petitie Zedelijkheidswetgeving. In deze petitie wordt gepleit voor strafuitsluiting bij seksuele contacten van en met jongeren beneden 16 jaar, in bepaalde situaties, zoals de situatie dat de jongere het contact zelf zoekt of onderhoudt of geen sprake is van machtsverschil (**productie J**). Ook dat voldoet aan de definitie van pedofilie, zoals opgenomen in de Dikke Van Dale*:

Betekenis 'pedofilie'

Je hebt gezocht op het woord: pedofilie.

pe·do·fi·lie (de; v)

1 seksuele liefde van een volwassene voor kinderen

66. Gezin in Gevaar spreekt over een verleden van Rutgers met pedofilie activisme en dat is ruim voldoende onderbouwd met feiten, gezien de steun van Rutgers aan wetsvoorstellen en petitie, waarin pedofilie geheel of in bepaalde situaties wordt toegestaan. In **productie L** wordt door Gezin in Gevaar een nadere onderbouwing gegeven op deze uiting, met nog meer voorbeelden.
67. Rutgers stelt verder dat bij de campagne die Gezin in Gevaar voert, sprake is van willekeur, omdat meerdere partijen de petitie hebben ondertekend, terwijl alleen Rutgers door gedaagden wordt aangesproken. Los van het feit dat dit onjuist is¹⁵, geldt ten aanzien van Rutgers dat zij zich nu eenmaal indringend, publiekelijk en in opdracht van de Rijksoverheid bezighoudt met de seksualiteit van kinderen, reden waarom Gezin in Gevaar zich richt tot Rutgers. Dat is geen willekeur, maar volstrekt gerechtvaardigd.
68. Met het oog op deze feiten heeft Gezin in Gevaar haar mening geuit dat Rutgers een verleden heeft met pedofilie activisme, een uiting die gelet op de beschikbare feiten en rechtspraak van het EHRM valt onder de bescherming van het recht op vrijheid van meningsuiting.¹⁶

¹⁵ Zie bijv. <https://geziningevaar.nl/artikelen/pedofilie-hervat-stille-opmars>

¹⁶ EHRM 7 december 1976, CASE OF HANDYSIDE v. THE UNITED KINGDOM, par. 49.

69. In dit verband wijzen gedaagden verder nog op de betrokkenheid van een ex-tweede kamerlid bij Rutgers. Zij is in 2014 aangesteld als lid van de Raad van Toezicht van Rutgers. In de jaren 90 was zij tweede kamerlid voor de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP) die in het partijprogramma de "afschaffing van de strafbaarstelling van pedofilie" had staan (**productie K**).
70. Rutgers stelt verder dat Gezin in Gevaar niet mag spreken over een "lang en donker verleden" van Rutgers. Gezin in Gevaar hebben deze bewoordingen gebruikt met het oog op de petitie en ook vanwege de banden tussen Rutgers en de Nederlandse vereniging van seksuele hervorming (NVSH). Van die vereniging was de heer Brongersma hoofdbestuurder. Brongersma is in 1950 veroordeeld voor seks met een minderjarige en zette zich fel in **voor** acceptatie van pedoseksuele relaties.¹⁷
71. Brongersma heeft na zijn overlijden archieven nagelaten aan FWOS. Die archieven bevatten kinderpornografisch materiaal of elementen daarvan. Rutgers erkent dit in de dagvaarding (punt 70), maar stelt dat die archieven eigendom zijn van FWOS en dat eiseres dus niets van dit materiaal in bezit heeft. Juridisch gezien mag het zo zijn dat geen sprake is van "bezit" door Rutgers, maar uit de jaarverslagen (**productie L**¹⁸) van FWOS blijkt toch heel duidelijk dat Rutgers de archieven wel beheert of beheerde, zodat minimaal sprake is (geweest) van houderschap.
72. Kortom, de onderbouwde¹⁹ uitingen die Gezin in Gevaar heeft gedaan in dit verband, vinden voldoende steun in beschikbaar feitenmateriaal en zijn daarmee jegens Rutgers niet onrechtmatig.

(v) "Rutgers normaliseert Pedofilie"

73. Gezin in Gevaar wijst erop dat zij in het Zwartboek niet zelf stellen dat Rutgers pedofilie normaliseert. De letterlijke tekst van deze korte vermelding is als volgt:

Rutgers "normaliseert pedofilie"

De gevolgen van Rutgers' werk zijn verstrekkend. Ze hebben niet alleen de Nederlandse samenleving beïnvloed, maar via de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ook een wereldwijde impact. De Amerikaanse krant *The Washington Times* omschreef op 4 juli 2023 Rutgers als de motor achter de seksualisering van kinderen wereldwijd. De krant beticht de Nederlandse organisatie er zelfs van dat ze "pedofilie normaliseert". Dat is geen loze beschuldiging. Rutgers heeft een lang verleden van pedofiel activisme.

¹⁷ htl

¹⁸ Jaarverslag 2018, p.16, Jaarverslag 2020, p. 17 (dat jaarverslag vermeld overigens dat de archieven in 2020 zijn overgedragen aan het ministerie van justitie)

¹⁹ In het Zwartboek Lentekriebels wordt steeds toegelicht waarop een uiting is gebaseerd.

74. Het kopje "normaliseert pedofilie" staat nadrukkelijk tussen aanhalingstekens en is dus bedoeld als citaat en wel uit *The Washington Times*. De uiting in het Zwartboek vermeldt heel duidelijk dat deze uiting uit *The Washington Times* komt. Gezin in Gevaar voegt hier enkel aan toe dat dit geen loze beschuldiging is en baseert zich daarbij op het verleden van Rutgers, welke uiting steun vindt in het feitenmateriaal (zie punt (iv)).
75. Gezin in Gevaar heeft het artikel uit *The Washington Times* aangehaald als een bron die haar zorgen ondersteunt, niet als een feitelijk nieuwsverslag dat Rutgers' handelen definitief bewijst. Het niet expliciet labelen als "opinie" doet geen afbreuk aan de inhoud of de strekking van de kritiek van Gezin in Gevaar, noch maakt het haar verwijzing onrechtmatig. *The Washington Times* is een gerenommeerde krant, en het opiniestuk – geschreven door een auteur met een gefundeerde visie – sluit aan bij de meningen van Gezin in Gevaar over de morele implicaties van Rutgers' lesmateriaal. Het artikel is een legitieme bron binnen het publieke debat, en Gezin in Gevaar heeft het recht deze te citeren.
76. Rutgers stelt verder²⁰ dat uit het lesmateriaal²¹ nadrukkelijk blijkt dat seksueel contact tussen kind en volwassenen onacceptabel is. Die nadrukkelijke vermelding is echter niet terug te vinden in het lesmateriaal, in ieder geval niet in productie 9J. Gezin in Gevaar is benieuwd op welke nadrukkelijke vermelding nu precies wordt bedoeld?
77. Ook deze uitlating van Gezin in Gevaar, vindt dus voldoende steun in het feitenmateriaal.
- (vi) *"Rutgers seksualiseert kinderen" "Rutgers zet (jonge) kinderen aan tot seksuele handelingen (o.a. zelfbevrediging, (groeps)masturbatie, elkaars geslachtsdeel bekijken, doktertje spelen"*
78. Deze beschuldigingen zijn eveneens niet onjuist. In het Zwartboek citeert Gezin in Gevaar letterlijk lesmateriaal van Rutgers, inclusief bronvermelding. Hieruit volgt volgens Gezin in Gevaar weldegelijk dat elkaars geslachtsdelen bekijken (p 38 en 41) en doktertje te spelen (p 16-18) onder kinderen als normaal worden bestempeld c.q. wordt aangemoedigd. Rutgers vindt dit educatief. Gezin in Gevaar interpreteert dit op basis van haar geloofsovertuiging als aanzet tot zelfbevrediging.
79. De beweringen over de groepszelfbevrediging komt voort uit het boek 'Zin in jezelf'. Dit boek stond op de boekenlijst, maar zou -voor zover Gezin in Gevaar bekend-

²⁰ Randnummer 75.

²¹ Productie 9J dagvaarding.

inmiddels met de stille trom er vanaf zijn gehaald. Gezin in Gevaar kan zich niet aan de indruk onttrekken, dat dit het gevolg is van de aandacht die zij hiervoor heeft gevraagd.

80. Het standpunt van Rutgers dat juist Gezin in Gevaar het lesmateriaal zou seksualiseren is voor Gezin in Gevaar de wereld op zijn kop. Het is Rutgers die het lesmateriaal aan jonge basisschoolkinderen presenteert als seksuele voorlichting. Gezin in Gevaar levert hier enkel kritiek op.
81. Een voorbeeld hiervan ziet Gezin in Gevaar in de les *'Een ja-, nee- of twijfelgevoel'* voor groep 4 (zie pagina 13 productie 9H dagvaarding) waar kinderen uit groep 4 onder andere oefenen met de volgende situatie, waarbij ze 'moeten checken of iemand het oké vindt wat ze doen': *"Je bent thuis aan het spelen met een vriend(in) en je wil eigenlijk wel elkaars geslachtsdeel bekijken."* Gezin in Gevaar vindt dit geen geschikte oefening voor kinderen van 7 a 8 jaar oud.

(vii) *"Rutgers stelt Kinderen bloot aan seksueel expliciet beeldmateriaal"*

82. Gezin in Gevaar begrijpt het probleem van dit citaat niet. Rutgers erkent immers zelf dat er bloot in het lesmateriaal voorkomt. Rutgers ziet dit bloot als noodzakelijk voor de educatie. Gezin in Gevaar beoordeelt dit bloot als onnodig seksueel expliciet beeldmateriaal.
83. Rutgers stelt in punt 85 van de dagvaarding dat Gezin in Gevaar hiermee de afbeeldingen ten onrechte in de context van seks zou plaatsen. Gezin in Gevaar is het daar volstrekt mee oneens. Het is Rutgers zelf die de afbeeldingen gebruikt voor 'seksuele voorlichting', het gaat niet om biologie of anatomie.
84. Bovendien benoemt Rutgers in haar dagvaarding enkel de 'educatieve illustraties' in het lesmateriaal en herhaalt Rutgers 'dat bloot niet in de seksuele context wordt aangehaald'. Daarbij ziet Rutgers kennelijk onder andere de aflevering van Dokter Corrie over zelfbevrediging wederom over het hoofd.
85. In punt 84 van de dagvaarding stelt Rutgers dat onderstaande tekeningen volgens Gezin in Gevaar kinderen vatbaar zou maken voor pedofilie. Opvallend is dat enige verdere toelichting ontbreekt. Ook valt op dat van de 4 plaatjes die onder punt 84 staan enkel de bovenste tekeningen door Gezin in Gevaar zijn geciteerd (in het zwartboek en andere publicatie). Gezin in Gevaar is met de onderste twee tekeningen niet bekend.

(viii) *'Rutgers brengt kinderen op het idee om pornografie te gaan kijken'*
"Rutgers promoot Sexting"

86. Daar waar Rutgers in punt 88 van de dagvaarding stelt te waarschuwen voor blootstelling aan pornografie op het internet, is Gezin in Gevaar een andere mening toegedaan. Volgens Gezin in Gevaar beperkt Rutgers zich tot de opmerking dat pornografie een verkeerd of incompleet beeld van seksualiteit geeft, zonder enige vorm van afkeuring. Dit is volgens Gezin in Gevaar geen waarschuwing, maar een neutrale observatie en daar vindt zij vanuit conservatief oogpunt iets anders van.
87. Want, door pornografie op internet zo expliciet te bespreken, is Gezin in Gevaar bang dat juist de nieuwsgierigheid wordt aangewakkerd bij deze jonge kinderen. Ook bij kinderen die hier zelf nog helemaal niet mee bezig waren of om gevraagd hebben.
88. Een voorbeeld hiervan ziet Gezin in Gevaar in de les 'Een ja-, nee- of twijfelgevoel' voor groep 4 (pagina 11 productie 9H dagvaarding) waar kinderen uit groep 4 oefenen met de volgende situatie: "*Je bent bij een vriendje thuis op de computer spelletjes aan het spelen. Je vriendje wil blote mensen bekijken op de computer.*" Deze kinderen zijn 7 à 8 jaar oud, het gaat hier om een thuissituatie die wordt beschreven en volgens Gezin in Gevaar worden de kinderen alleen maar op ideeën gebracht.
89. Hetzelfde geldt volgens Gezin in Gevaar voor sexting dat wordt besproken in de lesmethode van Rutgers. Op haar website²² meldt Rutgers verder '*Sexting is onderdeel van de normale seksuele ontwikkeling van jongeren. Jongeren beleven een deel van hun sociale leven online. Ze praten met vrienden, ontmoeten nieuwe mensen en proberen uit wie ze zijn. Daar hoort ook flirten en experimenteren bij.*' En ook Het Puberboek, op de leeslijst voor groep 7 en 8 (10-12 jaar) bespreekt sexting expliciet inclusief tips om risico's te verkleinen. Gezin in Gevaar heeft hier een andere visie op en vindt sexting helemaal niet horen bij een normale seksuele ontwikkeling en komt op basis daarvan tot de conclusie dat Rutgers Sexting promoot, ook onder een jonge doelgroep die hier zelf waarschijnlijk nog niet mee in aanraking komt.
90. In punt 91 van de dagvaarding stelt Rutgers opnieuw dat Gezin in Gevaar haar uitlatingen onvoldoende feitelijk zou onderbouwen, waardoor er sprake zou zijn van eigenrichting, smaad of laster. Gezin in Gevaar herhaalt nogmaals dat alle uitingen zijn gebaseerd op feitelijke grondslagen, zoals hiervoor reeds veelvuldig uiteengezet. Deze feitelijke grondslagen wordt mogelijk door Gezin in Gevaar (vanwege haar geloofsovertuiging) anders geïnterpreteerd dan door Rutgers, maar dat maakt haar interpretatie en uitlatingen op basis daarvan nog niet onrechtmatig.
91. Het voorgaande leidt er ook toe dat haar uitlatingen niet onnodig grievend zijn. Temeer niet omdat -zoals eerder aangehaald- Rutgers een publieke rechtspersoon is die zelf

²² rutgers.nl/nieuws/online-seksueel-geweld-beschadigt-zowel-zelfvertrouwen-en-vertrouwen-in-anderen-als-seksuele-zelfbeeld/

veelvuldig de aandacht zoekt met haar visies en opvattingen. En wie de bal kaatst, kan een bal terug verwachten en hoge bommen vangen veel wind.

92. Gezin in Gevaar betwist dat haar uitlatingen leiden tot bedreigingen of erger aan het adres van Rutgers, althans dat zij hiervoor verantwoordelijk zou zijn. Rutgers draagt hiervoor ook geen enkel bewijs aan.
93. Gezin in Gevaar werpt iedere bedreiging en andere vergelijkbare daad verre van zich. Daar waar mogelijk en nodig treedt Gezin in Gevaar hier ook tegen op. Zo zijn haar (sociale) media voorzien van automatische filters en een redactie.
94. Overigens, worden ook Gezin in Gevaar en haar medewerkers veelvuldig bedreigd, lastiggevallen en zelfs aangevallen.

SAMENGEVAT

95. Gezin in Gevaar heeft grote kritiek op het lesmateriaal over seksuele voorlichting van Rutgers. Zij vindt de inhoud te expliciet, te promotend en gericht op een te jonge doelgroep. Deze kritiek is (grotendeels) gebaseerd op haar geloofsovertuiging. De kritiek wordt feitelijk onderbouwd en vervolgens met een beroep op de vrijheid van meningsuiting geopenbaard. Daar is niets onrechtmatig aan. Temeer niet omdat Rutgers een publieke rechtspersoon is, die zelf veelvuldig de aandacht en media opzoekt en dus meer te dulden heeft dan een onbekende persoon die nooit de aandacht of media opzoekt.
96. Rutgers stelt dat er sprake is van desinformatie, maar laat na dit voldoende te onderbouwen. Waar dit door Rutgers is onderbouwd, is dit door Gezin in Gevaar weerlegd.

DE VORDERINGEN

Gedaagde sub 2, Hugo Bos

97. De onderhavige discussie speelt zich af tussen Stichting Rutgers enerzijds en Stichting Civitas Christiana anderzijds. Hugo Bos speelt hierin geen andere rol, dan dat hij als bestuurder en directeur is betrokken bij Stichting Civitas Christiana en in dat kader de uitingen van Civitas Christiana ondersteunt. Toch heeft Rutgers hem in persoon in onderhavige procedure betrokken. Het heeft er alle schijn van dat zij dit enkel heeft gedaan om de druk maximaal op te voeren, temeer omdat alle vorderingen inclusief de hoge dwangsom hoofdelijk worden gevorderd.

98. Primair dienen alle vorderingen tegen Hugo Bos te worden afgewezen, omdat hij niet persoonlijk is betrokken bij de discussie en daarmee dit geschil.
99. Subsidiair dient in ieder geval de hoofdelijkheid van iedere vordering te worden afgewezen. Hugo Bos kan als persoon simpelweg niet instaan voor de Stichting. Hij is weliswaar bestuurder, maar heeft geen zelfstandige/volledige zeggenschap over de stichting.

Vordering 1

100. Rutgers vordert ten eerste een verbod op de verdere verspreiding van het Zwartboek Lentekriebels. Voor deze vordering bestaat geen enkele juridische grondslag. Nederland is een democratische rechtsstaat en daarbij past absoluut niet dat het uitgeven van een boek wordt verboden, alleen maar omdat het kritiek bevat op een publieke rechtspersoon, terwijl alles wat in het boek staat deugdelijk onderbouwd is.

Vordering 2 & 3

101. Ten tweede en derde vordert Rutgers dat Gezin in Gevaar überhaupt stopt met iets publiceren en alles over Rutgers verwijderd, althans zo lijkt het. Deze vorderingen zijn niet specifiek en veel te breed het is onduidelijk wat Rutgers met deze vordering op het oog heeft. Voor zover wordt bedoeld alle uitingen die in de dagvaarding zijn besproken, gaat deze vordering veel en veel te ver. De uitingen van Gezin in Gevaar zijn immers niet onrechtmatig, ook niet daar waar wordt gesproken over pedofilie-activisme. Gezin in Gevaar heeft immers alles deugdelijk onderbouwd.

Vordering 4

102. Ten vierde vordert Rutgers een zeer vergaande rectificatie. Hierover merkt Gezin in Gevaar allereerst op dat Rutgers een publiek (rechts)persoon is, die veel meer moet dulden dan een privépersoon. Toewijzing van de verplichting tot rectificeren is in dat verband disproportioneel. Bovendien moeten uitzonderlijk omstandigheden worden gesteld die een rectificatie rechtvaardigen en die zijn gesteld noch gebleken. Daarnaast worden in de rectificatie ook slechts een paar voorbeelden aangehaald, waaronder de uitlating met betrekking tot het normaliseren van pedofilie, hetgeen niet eens een uitlating is van Gezin in Gevaar zelf.
103. Een rectificatie moet zien op herstel van onjuist weergegeven feiten. Nergens heeft Gezin in Gevaar onjuiste feiten weergegeven, zij heeft alleen haar mening gegeven. Rutgers geeft in de voorgestelde rectificatie ook geen weergave van de zogenaamde onjuiste feiten. Bovendien gaat deze "rectificatie" veel verder dan dat. Van de ontvangers van Zwartboek wordt immers ook nog eens verlangd dat zij het Zwartboek

vernietigen. Deze vordering gaat in alle opzichten veel te ver en al helemaal in het kader van een rectificatie.

104. Tot slot richt de rectificatie zich niet alleen op publieke kanalen van Gezin in Gevaar (zoals de website), maar moet Gezin in Gevaar ook aan haar beschermde relatiebestand een rectificatie sturen. Dat relatiebestand heeft helemaal niets met het publieke domein te maken, dit is juist een select bestand.

Vordering 5

105. Rutgers vordert vervolgens afgifte van het relatiebestand van Gezin in Gevaar, om te kunnen controleren of aan de rectificatievordering wordt voldaan. Dit is wederom een disproportionele vordering die geen enkele grondslag kent en overigens verboden is op grond van de algemene verordening gegevensbescherming. Bovendien kent het relatiebestand van Gezin in Gevaar personen die bij haar zijn aangesloten die graag in de anonimiteit blijven. En dat mag, iedereen heeft het recht om in anonimiteit geloof te belijden, iemands geloofsovertuiging is niet voor niets een bijzonder persoonsgegeven waarvoor een verwerkingsverbod geldt. Het risico van afgifte van het relatiebestand, is vervolgens dat dit bestand ergens beland (al dan niet door een cyberhack), waarna deze mensen – die hier niets mee te maken hebben – bloot staan aan dreigementen.

Vordering 6

106. De zesde vordering is wederom een verzoek tot rectificatie, ditmaal paginagroot op de website van Gezin in Gevaar en op social media, gedurende 30 dagen. Voor deze vordering geldt hetzelfde als gesteld bij de bespreking van vordering 4: er zijn geen feitelijke onjuistheden verspreid en dus bestaat geen grond voor rectificatie, nog los van het feit dat een dergelijke vordering in het omstandigheden van deze gehele zaak disproportioneel is.

Vordering 7

107. Verder wordt een dwangsom gevorderd voor het geval Gezin in Gevaar niet meewerkt aan een veroordeling. Voor zover er al vorderingen toegewezen gaan worden, bestaat er geen aanleiding en dus geen grond om te veronderstellen dat Gezin in Gevaar niet meewerkt aan een veroordeling. Dat zal zij wel doen en het verbinden van een dwangsom is derhalve niet nodig en overigens verder ook niet onderbouwd.
108. Bovendien zijn de vorderingen waarop de dwangsom ziet zo ruim en onduidelijk, dat deze dwangsom het voor Gezin in Gevaar vrijwel onmogelijk maakt om haar mening in vrijheid te blijven uiten. Daarbij is een dwangsom van € 5.000,- voor iedere dag, iedere uiting of ieder geval ook veel te hoog en ruim.

Vordering 8

109. Nu alle vorderingen dienen te worden afgewezen, dient ook de proceskostenveroordeling te worden afgewezen.
110. Gezin in gevaar wenst tot slot hetgeen hiervoor besproken, kort te plaatsen binnen het relevante toetsingskader.

TOETSINGSKADER

Bijdrage aan een debat over zaken van algemeen belang

111. Van groot gewicht is of de uitlatingen bijdragen aan een debat over zaken van publiek belang. Als dat het geval is, dan komt veel ruimte en gewicht toe aan de vrijheid van meningsuiting en moeten er zwaarwegende redenen zijn om die te beperken. Dat een publiek debat gaande is, behoeft geen toelichting. De bijdrage van Gezin in Gevaar is daarbij van wezenlijk belang. Gezin in Gevaar wijst in dit verband op productie O. Dat zijn krantenartikelen waarin geïnterviewde scholen aangeven dat zij door "alle ophef" veel minder onbevangen de lessen geven en veel meer nadenken: "wat kan ik wel zeggen". Dat is naar mening van Gezin in gevaar een positieve ontwikkeling als gevolg van haar bijdrage aan het publieke debat

De mate waarin de uitlatingen steun vinden in de beschikbare feiten en de boodschappersfunctie van gedaagden

112. Van groot belang is verder of de bestreden uitlatingen voldoende steun vinden in het feitenmateriaal waarover men op het moment van de uitlatingen beschikte of kon beschikken. Dit is reeds zeer uitvoerig toegelicht in de pleitnota en producties.

De inhoud, vorm en de gevolgen van de publicatie

113. Voor wat betreft de gekozen inhoud vorm en gevolgen van de publicatie, heeft te gelden dat uit arresten van het EHRM een grote mate van vrijheid volgt. Ook uitlatingen en ideeën die "*offend, shock or disturb*" vallen onder de bescherming. Ook provocatie buitensporigheid en vulgariteit kunnen geoorloofd zijn, omdat daarmee *stylistic purposes* worden gediend.²³
114. Voor wat betreft de gevolgen van de uitingen herhaalt Gezin in gevaar dat zij bij haar uitingen erop wijst dat zij geweld altijd afkeurt. Tegelijk wijst Gezin in gevaar erop dat haar bijdrage aan het debat ervoor zorgt dat het gesprek tussen scholen en

²³ Vgl. o.m.: EHRM 7 december 1976, nr. 5493/72 (Handyside tegen het Verenigd Koninkrijk), EHRM 8 juli 2008, nr. 33629/06 (Vajnai tegen Hongarije), EHRM 23 april 1992, nr. 11798/85 (Castells tegen Spanje), EHRM 15 maart 2011, nr. 2034/07 (Otegi Mondragon tegen Spanje) en EHRM 21 februari 2012, nrs. 32131/08 en 41617/08 (Tusalp tegen Turkije).

ouders vaker wordt gevoerd en dat beter wordt nagedacht over de inhoud van de lessen. Dat is positief.

de mate van bekendheid van de betrokken persoon en het eerder gedrag van de betrokkene in verhouding tot de media

115. Rutgers zoekt de media vaak op, bijvoorbeeld in het kader van dit kort geding (Bar Laat / het AD) en publiceert veel, heel veel. Dit betekent dat Rutgers moet worden aangemerkt als een "publiek figuur" die met regelmaat de publiciteit opzoekt en die zich om die reden meer kritiek over haar handelen / publicaties moet laten welgevalen. Bovendien wordt Rutgers met publiek geld gefinancierd en dat is volgens rechtspraak van het EHRM²⁴ ook reden om meer kritiek te dulden.

MET CONCLUSIE:

De vorderingen van eiseres af te wijzen, met veroordeling van gedaagde in de kosten van deze procedure.

R.P.E. Halfens &
R.R Surquin,
Advocaten

²⁴ EHRM 27 november 2007, nr. 42864/05 (Timpul Info-Magazin en Anghel tegen Moldavië), rov. 34.